

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 12. septembra 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Letecká doprava – Nariadenie (ES) č. 261/2004 – Článok 8 ods. 1 – Náhrada ceny letenky v prípade zrušenia letu – Provízia vyberaná osobou, ktorá koná pri nákupe letenky ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom – Zahrnutie“

Vo veci C-601/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Amtsgericht Hamburg (Okresný súd Hamburg, Nemecko) zo 6. októbra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 18. októbra 2017, ktorý súvisí s konaním:

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms,

proti

Vueling Airlines SA,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda komory J. Malenovský (spravodajca), sudcovia D. Šváby a M. Vilaras,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Vueling Airlines SA, v zastúpení: B. Liebert, Rechtsanwältin,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: nemčina.

– Európska komisia, v zastúpení: G. Braun a N. Yerrell, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom a pani Harmsovcami, ako aj ich štyrmi deťmi na jednej strane a spoločnosťou Vueling Airlines SA na druhej strane vo veci náhrady ceny leteniek kúpených prostredníctvom spoločnosti Opodo Ltd.

Právny rámec

- 3 Článok 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004 vymedzuje pojem „letenka“ ako „platný dokument oprávňujúci na prepravu, alebo rovnocenné oprávnenie v nepapierovej forme, vrátane elektronickej formy, vydaný alebo povolený leteckým dopravcom alebo jeho splnomocneným zástupcom“.
- 4 Článok 5 tohto nariadenia s názvom „Zrušenie“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„V prípade zrušenia letu príslušným cestujúcim:

a) prevádzkujúci letecký dopravca ponúkne pomoc v súlade s článkom 8;

...“

- 5 Článok 8 uvedeného nariadenia s názvom „Právo na náhradu alebo presmerovanie“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Keď sa uvádza odkaz na tento článok, cestujúcim sa ponúkne možnosť vybrať si medzi:

a)

– úhradou úplných nákladov na letenku v cene, za ktorú bola kúpená... do siedmich dní prostriedkami uvedenými v článku 7 ods. 3,

– spätočným letom do prvého miesta odletu pri najbližšej príležitosti...

...“

- 6 Článok 10 toho istého nariadenia s názvom „Zvýšenie a zníženie triedy“ vo svojom odseku 2 stanovuje:
- „Ak prevádzkujúci letecký dopravca umiestni cestujúceho do triedy nižšej, než na ktorú bola letenka kúpená, prostriedkami ustanovenými v článku 7 ods. 3 do siedmich dní uhradí:
- 30 % ceny letenky v prípade všetkých letov na vzdialenosť 1500 km alebo menej, alebo
 - 50 % ceny letenky v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1500 km... a všetkých ostatných letov od 1500 km do 3500 km, alebo
 - 75 % ceny letenky v prípade všetkých letov, ktoré nespádajú pod písmená a) alebo b)...

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 7 Pán Harms kúpil na internetovej stránke opodo.de pre seba, svoju manželku a ich štyri deti letenky na let leteckej spoločnosti Vueling Airlines z Hamburgu (Nemecko) do Fara (Portugalsko) cez Barcelonu (Španielsko). Spoločnosť Opodo vyfakturovala pánovi Harmsovi pri tomto nákupe sumu 1 108,88 eura a poslala mu zodpovedajúce potvrdenie, v ktorom bola uvedená táto suma bez ďalších podrobností. Spoločnosť Opodo zároveň poslala spoločnosti Vueling Airlines sumu 1 031,88 eura.
- 8 Let, na ktorý mala nastúpiť rodina Harmsovcov, sa však neuskutočnil v súlade s letovým poriadkom spoločnosti Vueling Airlines, pričom podľa vnútroštátneho súdu sa takáto situácia musí v zmysle nariadenia č. 261/2004 posudzovať rovnako ako zrušenie letu.
- 9 Pred vnútroštátnym súdom pán a pani Harmsovci konajúci vo svojom vlastnom mene, ako aj v mene svojich štyroch detí tvrdia, že spoločnosť Vueling Airlines je podľa článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 povinná nahradiť im celú sumu 1 108,88 eura, ktorú im vyfakturovala spoločnosť Opodo. Spoločnosť Vueling Airlines nespochybňuje dôvodnosť tohto návrhu v rozsahu, v akom sa týka sumy 1 031,88 eura, ktorú jej poslala spoločnosť Opodo, pričom uvádza, že ide o cenu leteniek, ktoré kúpil pán Harms. Naproti tomu sa domnieva, že by nemala byť povinná nahradiť mu rozdiel medzi touto sumou a sumou 1 108,88 eura, ktorú dostala spoločnosť Opodo, pričom tvrdí, že tento rozdiel vo výške 77 eur nie je súčasťou uvedenej ceny.
- 10 Za týchto okolností Amtsgericht Hamburg (Okresný súd Hamburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa pojem ‚úhrada úplných nákladov na letenku v cene, za ktorú bola kúpená, prostriedkami uvedenými v článku 7 ods. 3‘ podľa článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 vykladať v tom zmysle, že sa ním myslí suma, ktorú zaplatil cestujúci za príslušnú letenku, alebo treba vychádzať zo sumy, ktorú žalovaný letecký dopravca v skutočnosti dostal v prípade, že do procesu rezervácie bola zapojená sprostredkovateľská spoločnosť, ktorá prijala rozdiel medzi tým, čo zaplatil cestujúci, a tým, čo dostal letecký dopravca, pričom to nezverejnila?“

O prejudiciálnej otázke

- 11 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 261/2004 a najmä jeho článok 8 ods. 1 písm. a) vykladať v tom zmysle, že cena letenky, ktorú treba zohľadniť pri stanovení výšky náhrady, ktorú má letecký dopravca vyplatiť cestujúcemu v prípade zrušenia letu, zahŕňa rozdiel medzi sumou zaplatenou týmto cestujúcim a sumou prijatou týmto leteckým dopravcom, ktorý zodpovedá provízií získanej osobou vystupujúcou ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom.

- 12 Podľa znenia článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 v spojení s článkom 5 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia leteckému dopravcovi prislúcha v prípade zrušenia letu ponúknuť dotknutým pasažierom pomoc spočívajúcu v tom, že im navrhne okrem iného náhradu nákladov na letenku vo výške ceny, za ktorú bola kúpená, ako aj prípadne spätný let do prvého miesta odletu.
- 13 Znenie článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 stanovuje priamu súvislosť medzi pojmom „letenka“ a výrazom „cena, za ktorú bola kúpená“, pričom takúto letenku si dotknutí cestujúci mohli kúpiť buď priamo u leteckého dopravcu, alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, ako je najmä splnomocnený zástupca uvedený v článku 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004.
- 14 Ak takýto sprostredkovateľ vyberá v tejto súvislosti províziu od cestujúceho, ako je to vo veci samej, je nastolená otázka, či a v akom rozsahu táto provízia predstavuje súčasť ceny letenky, ktorú má dotknutý letecký dopravca nahradiť tomuto cestujúcemu v prípade zrušenia príslušného letu.
- 15 V tejto súvislosti je potrebné zo všeobecného hľadiska uviesť, že cieľom nariadenia č. 261/2004 je nielen zaručiť vysokú úroveň ochrany cestujúcich, ale tiež zaručiť vyváženie záujmov týchto cestujúcich so záujmami leteckých dopravcov (rozsudok z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 67).
- 16 So zreteľom na tieto ciele je potrebné usudzovať, že hoci sa provízia vyberaná sprostredkovateľom od cestujúceho pri kúpe letenky v zásade musí považovať za súčasť ceny, ktorá sa má tomuto cestujúcemu nahradiť v prípade zrušenia príslušného letu, toto zahrnutie musí podliehať určitým obmedzeniam vzhľadom na záujmy leteckých dopravcov, ktorých sa dotýka.
- 17 V tejto poslednej uvedenej súvislosti z článku 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004 vyplýva, že „letenka“ znamená dokument alebo rovnocenné oprávnenie v nepapierovej forme vrátane elektronickej formy vydaný alebo povolený leteckým dopravcom alebo splnomocneným zástupcom takéhoto dopravcu. Z tohto vymedzenia vyplýva, že jednotlivé zložky takejto letenky vrátane jej ceny musia byť v prípade, ak táto letenka nebola vydaná samotným leteckým dopravcom, v každom prípade povolené týmto dopravcom, a teda nesmú byť stanovené bez jeho vedomia.
- 18 Tento výklad je podporený judikatúrou Súdneho dvora, z ktorej vyplýva, že čiastočná náhrada „ceny letenky“ uvedená v článku 10 ods. 2 písm. a) až c) nariadenia č. 261/2004 v prípade, ak letecký dopravca umiestni cestujúceho do triedy nižšej, než je trieda, do ktorej si tento cestujúci kúpil letenku, musí byť stanovená jedine vzhľadom na „nevyhnutné“ zložky uvedenej ceny v tom zmysle, že je potrebné ich zaplatiť, aby bolo možné prijať ako protihodnotu služby poskytované leteckým dopravcom (rozsudok z 22. júna 2016, Mennens, C-255/15, EU:C:2016:472, bod 36).
- 19 Zložku ceny letenky, ktorá je určená bez vedomia leteckého dopravcu, totiž nemožno považovať za nevyhnutnú na to, aby bolo možné prijať služby poskytované týmto dopravcom.
- 20 Vzhľadom na všetko, čo bolo uvedené, je potrebné odpovedať na položenú otázku tak, že nariadenie č. 261/2004 a najmä jeho článok 8 ods. 1 písm. a) sa má vykladať v tom zmysle, že cena letenky, ktorú treba zohľadniť pri stanovení výšky náhrady, ktorú má letecký dopravca vyplatiť cestujúcemu v prípade zrušenia letu, zahŕňa rozdiel medzi sumou zaplatenou týmto cestujúcim a sumou prijatou týmto leteckým dopravcom, ktorý zodpovedá provízii získanej osobou vystupujúcou ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom, okrem prípadu, ak bola táto provízia stanovená bez vedomia uvedeného leteckého dopravcu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.

O trovách

- 21 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, a najmä jeho článok 8 ods. 1 písm. a), sa má vykladať v tom zmysle, že cena letenky, ktorú treba zohľadniť pri stanovení výšky náhrady, ktorú má letecký dopravca vyplatiť cestujúcemu v prípade zrušenia letu, zahŕňa rozdiel medzi sumou zaplatenou týmto cestujúcim a sumou prijatou týmto leteckým dopravcom, ktorý zodpovedá provízií získanej osobou vystupujúcou ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom, okrem prípadu, ak bola táto provízia stanovená bez vedomia uvedeného leteckého dopravcu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.

Podpisy